

ارزیابی بافتهای مختلف شهری با رویکرد نوشهرگرایی (نمونه موردی شهر همدان)

مهسا رضائی*^۱، آرزینا رجبی^۲، حمیدرضا رنجبردار^۳،

۱- (دانشجو دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد نور، مازندران، ایران)

۲- (استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه آزاد تهران مرکز، تهران، ایران)

۳- (دانشجو دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد تهران شمال، تهران، ایران)

خلاصه

پژوهش حاضر تلاش دارد با استفاده از رویکرد نوشهرگرایی و با تأکید بر حفظ و احیای ارزشهای محله محوری، ارتقا عملکرد و افزایش کارایی محلات بافت قدیم شهر همدان را دنبال کند. به منظور انجام پژوهش حاضر از ابزار پرسشنامه برای جمع‌آوری اطلاعات و از آزمون تی تک نمونه‌ای و آزمون فریدمن برای آزمون فرضیات استفاده شد. حجم نمونه آماری با توجه به جمعیت محلات بافت قدیم شهر همدان، با استفاده از روش کوکران ۳۲۵ عدد تعیین گردید. همچنین پایایی سؤالات با استفاده از روش کرونباخ ۰/۷۸۹ محاسبه گردید. نتایج نشان داد که اصول قابلیت پیاده‌روی (۳/۳۰)، کاربری‌های مختلط و متنوع (۴/۴۰)، مسکن‌های مختلط (۴/۲۲)، معماری و طراحی شهری با کیفیت (۳/۵۷)، حمل‌ونقل (۳/۴۴)، پایداری (۳/۱۲) و کیفیت (۳/۹۰) در محلات مورد مطالعه کیفیت مطلوبی داشته و اصل ارتباط پذیری (۲/۸۶) و ساختار سنتی محلات (۲/۸۱) میانگینی کمتر از میانگین مطلوب (۳) داشته که حاکی از قابلیت پایین محلات در تسهیل مسیرهای پیاده‌روی و عدم توجه به ساختار سنتی محلات است. به‌طور کلی ساکنان بافت قدیم شهر همدان کیفیت زندگی را در محله نسبتاً مطلوب (۳،۹۰) ارزیابی می‌کنند.

کلمات کلیدی: نوشهرگرایی، محله، بافت قدیم شهر همدان

۱. مقدمه

سکونتگاههای بشری نیز همانند بسیاری از مؤلفه‌های مادی دچار نقصان و ایراد خواهند شد و در این راستا می‌بایست نوعی خودپالایی و خودسازی در آنها اتفاق بیفتد. این نقصان در مورد سکونتگاهها بصورت فرسودگی در ابعاد مختلف و به فراخور جامعه، اقلیم و مقتضیات مکانی و زمانی حادث می‌شود و تنها با مشارکت تمامی بخش‌های دخیل در محدوده و اتخاذ رویکردی منطقی و همه‌سویگر می‌توان زمینه ساز تجدید حیات یا بازآفرینی در آن شد. بافتهای فرسوده ی شهری، نقطه‌ی آغاز تولد یک شهر و به بیان دیگر گویای فرهنگ همزیستی مردمان یک مجتمع در ابتدای شکل‌گیری آن است. این محدوده‌های کالبدی در شهرها، ارزش‌های متعدد تاریخی، فرهنگی،